

Vergaderjaar 2013–2014

33 750 XVI

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2014

Nr. 7

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 30 september 2013

Van 8 tot en met 13 september 2013 leidde ik een Life Sciences & Health missie naar China. Met medewerking van AgentschapNI van het Ministerie van Economische Zaken is voor de meereizende bedrijven en kennisinstellingen een matchmakingprogramma opgesteld. Tevens zijn in de drie bezochte steden Beijing, Shanghai en Chengdu «Sino-Dutch health care seminars» georganiseerd om een platform te bieden voor Chinese en Nederlandse partijen en daardoor de samenwerking te stimuleren. Bijgevoegd treft u een verslag aan van deze reis en een kopie van de samenwerkingsovereenkomst die ik met mijn Chinese collega, Minister Li Bin van de National Health and Family Planning Commission, heb getekend¹.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
E.I. Schippers

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

Verslag van de missie «Life Sciences and Health» van Minister Edith I. Schippers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, aan de plaatsen Beijing, Shanghai en Chengdu in de Volksrepubliek China van 8 tot en met 13 september 2013.

1. Inleiding

Deze gecombineerde missie met bedrijven en kennisinstellingen uit de Life Sciences & Health sector, als een van de economische topsectoren, had als doel de relaties tussen Nederland en China te verstevigen op het gebied van de gezondheidszorg, het bevorderen van wederzijdse handel en investeringen en het stimuleren van technologisch-wetenschappelijke samenwerking. Meer specifiek ging het om onderstaande doelen.

- a. Het kennismaken met het nieuwe leiderschap en collega's in China. In februari 2013 is het Ministerie van gezondheid in China samengegaan met de gezinsplanningcommissie. Mevrouw Li Bin is nu Minister van de «National Health and Family Planning Commission» (NHFPC).
- b. Het tekenen van een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met mijn Chinese collega.
Was deze samenwerking sinds 2005 met name gericht op grensoverschrijdende infectieziekten, de huidige ontwikkelingen en uitdagingen in de samenwerking verbreden zich mede op het verzoek van de Chinezen naar terreinen als chronische ziekten, de uitdagingen van het ouder worden, het versterken van gezondheidssystemen o.a. met behulp van e-health, en life sciences en medische technologie.
- c. Het kennismaken met Minister Zhang Yong van de China Food and Drug Administration (CFDA). Sinds februari 2013 is de CFDA een zelfstandig ministerie geworden en heeft de CFDA belangrijke nieuwe taken gekregen op het gebied van voedselveiligheid. Tevens was het van belang de lopende samenwerking op het gebied van medicijnveiligheid en de veiligheid van medische hulpmiddelen ook onder de aandacht van het nieuwe leiderschap te brengen. Minister Zhang Yong wilde bovendien inzicht hebben in de verantwoordelijkheden en in de kennis- en inspectie organisaties op het gebied van voedselveiligheid in Nederland.
- d. Het positioneren van Nederland als samenwerkingspartner op gebieden van Life Sciences and Health, en het toegang verschaffen voor deelnemende bedrijven en instellingen bij relevante partijen in China. In de missie van bedrijven en kennisinstellingen waren 44 mensen van 27 bedrijven en instellingen vertegenwoordigd waaronder Philips, DSM, Erasmus MC maar ook specifieke MKB bedrijven op de gebieden van medische en bio technologie, ziekenhuis management en ontwerp, e-health oplossingen, revalidatie en cardiovasculaire technologie. Daarnaast was er vanuit de Erasmus universiteit een zelfstandige missie naar China. Verschillende leden van deze missie hebben in wisselende samenstelling meegedaan met de seminars en werkbezoeken.
- e. In alle drie de steden: Beijing, Shanghai en Chengdu is door het Nederlandse ambassadenetwerk in China in samenwerking met de nationale en lokale gezondheidsautoriteiten en het Ministerie van VWS een Chinees-Nederlands seminar georganiseerd over de samenwerking in de gezondheidszorg waar vertegenwoordigers van bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden van zowel Chinese als Nederlandse zijde bijeenkwamen. Deze seminars vormden een uitstekende gelegenheid voor Chinese en Nederlandse experts en bedrijven om kennis en ervaringen uit te wisselen en samenwerking en zakelijke contacten aan te gaan dan wel te verdiepen.
- f. Daarnaast werd voor de bedrijven en kennisinstellingen afzonderlijke matchmaking gerealiseerd in de drie steden door bemiddeling van AgentschapNL via het Nederlandse ambassadenetwerk in China.

De provincie Limburg heeft in de week van deze missie een bedrijvenmissie onder leiding van de heer Maxime Verhagen georganiseerd. Daarnaast heeft de stad Maastricht een culturele missie onder leiding van burgemeester Onno Hoes georganiseerd. Beide naar de provincie Sichuan en de stad Chengdu. Met deze provincie en stad zijn recent vriendschapsrelaties gestart. Gedurende mijn verblijf in Chengdu op 13 september hebben de missies gezamenlijk opgetrokken om zo de activiteiten en het gezicht van Nederland in de provincie Sichuan te versterken.

Met zijn bevolkingsomvang van ruim 1,3 miljard inwoners staat China voor de enorme uitdaging om in goede en houdbare gezondheidszorg te voorzien. De Chinese markt voor medische hulpmiddelen, farmaceutische producten en ziekenhuisbouw en ziekenhuiszorg groeit momenteel twee tot drie keer zo snel als het bruto binnenlands product. Het is daarmee de snelst groeiende sector binnen de Chinese economie.

2. Gesprek met Minister Li Bin van de National Health and Family Planning Commission.

De kennismaking met Minister Li Bin verliep in een open en betrokken sfeer. Minister Li Bin ging uitgebreid in op het hervormingsplan in de Chinese gezondheidszorg dat sinds 2009 is ingezet. In vier jaar tijd is een basiszorgverzekering ingevoerd voor de verschillende bevolkingsgroepen (werkende inwoners van de stad, de stedelijke niet-werkzame groepen, inwoners van het platteland), dat nu voor 95% van de bevolking geldt. De uitdaging is de aanspraken in de verschillende pakketten te vergroten, maar ook de pakketten te integreren voor de diverse bevolkingsgroepen. Ik heb Minister Li Bin gevraagd wat dit gaat betekenen voor de migranten die in de steden werken en vanwege het Hukou systeem alleen in de geboorte plaats recht hebben op een financiële dekking van het plaatselijke pakket. Minister Li Bin gaf aan dat het de bedoeling is op termijn de diverse systemen te integreren, maar vroeg begrip voor de majeure operatie waar zij voor staat om in een land van 1,3 miljard inwoners te komen tot integratie van de diverse verzekeringssystemen, waar zij niet alleen, maar ook het Ministerie voor Human Resources en Social Security voor verantwoordelijk is. Zij gaf aan daar tijd voor nodig te hebben.

De samenwerking op het gebied van grensoverschrijdende infectieziekten werd door Minister Li Bin bijzonder gewaardeerd. Van Chinese zijde werd de wens uitgesproken de samenwerking in de toekomst te kunnen verbreden naar de nieuwe uitdagingen in de gezondheidszorg zoals de chronische ziekten, de ouderdoms gerelateerde ziekten en op het niveau van het gezondheidssystemen. Mijn verzoek om ook de innovaties in e-health en de samenwerking op het gebied van Life Sciences en Health in het bijzonder op het gebied van medische technologie toe te voegen werden door haar ook toegejuicht.

Ik heb verder aandacht gevraagd voor het probleem van de antibiotica resistentie zowel in de humane als de veterinaire sector en aangeboden om tot nadere uitwisseling van inzichten en beleidservaringen te komen. Minister Li Bin heeft haar beleid op het gebied van antibiotica in de humane sector uiteengezet en aangegeven bereid te zijn tot een verdiepte samenwerking op dit onderwerp.

Aan het einde van de bespreking hebben we de nieuwe samenwerkingsovereenkomst getekend. Deze overeenkomst voeg ik als bijlage bij dit verslag toe.

Tijdens het gesprek en later bij de lunch hebben we verder gesproken over onderwerpen waarbij ik ook heb aangegeven dat ik bedrijven in mijn delegatie heb die zich willen inzetten voor de samenwerking tussen China en Nederland. Het betrof de thema's zoals de innovaties in de ziekenhuiszorg, dat voor China ook een uitdagend thema is, het versterken van de eerstelijnszorg door mogelijkheden van ondersteuning van zelfmanagement en zelfzorg door e-health, de opleiding en training van zorgpersoneel en de vernieuwingen in de medische technologie.

3. Gesprek met Minister Zhang Yong van de Chinese Voedsel en Medicijnen Autoriteit (CFDA)

Bij de «China Food and Drug Authority» (CFDA) ontmoette ik de nieuwe Minister, Minister Zhang Yong. In zijn delegatie zaten ten opzichte van mijn bezoek vorig jaar veel nieuwe hoofden van de verschillende directies aan tafel, alsook twee nieuwe directies op het gebied van voedselveiligheid. De huidige Minister Zhang Yong gaf aan graag bereid te zijn de samenwerking met Nederland voort te zetten en te verdiepen.

Ik heb een aantal concrete punten aan de orde gesteld en gevraagd naar de mogelijkheden om bepaalde problemen te bespreken en op te lossen:

- voortzetting en verdieping van de samenwerking tussen de Inspectie voor Gezondheidszorg en de CFDA op het gebied van veiligheid van medicijnen en medische hulpmiddelen via gezamenlijke inspecties op GMP, GLP en GCP gebied;
- het versnellen van de procedures voor registratie en herregistratie van (innovatieve) medische hulpmiddelen op de Chinese markt, met het oog op de mogelijkheid voor patiënten in China om gebruik te kunnen maken van state-of-the-art medische technologie;
- de voordelen voor patiënten en het milieu van productie van groene antibiotica.

Minister Zhang Yong stelde de samenwerking met de Inspectie voor de Gezondheidszorg zeer op prijs en hoopte dat deze in de toekomst gecontinueerd zou worden.

Minister Zhang Yong legde uit dat de wetgeving en richtlijnen voor registratie en herregistratie van medische hulpmiddelen (Regulation on Supervision of Medical Devices 276) momenteel wordt aangepast vanwege de zich snel ontwikkelende technologie. Hij gaf aan dat hij de procedures voor (her)registratie wilde versnellen en achterstanden wilde inlopen om ook te waarborgen dat patiënten in China toegang krijgen tot veilige en kwalitatief verantwoorde medische producten. Hij voegde eraan toe dat dit niet alleen gold voor internationale medische producten maar ook voor medische producten gemaakt in China. De heer Zhang Yong heeft toegezegd besprekingen hierover met experts vanuit Nederland te verwelkomen. Hij gaf voorts aan ook graag het gesprek te willen aangaan over groene antibiotica, omdat dit een onderwerp is dat momenteel de aandacht van de CFDA heeft. Ik heb toegezegd bereid te zijn vervolgspraken hierover te faciliteren en dat dit via de Nederlandse ambassade in China zal worden opgepakt en uitgewerkt.

Als laatste onderwerp bespraken wij het toezicht op de kwaliteit en veiligheid van voedsel. Minister Zhang Yong gaf aan uit een eerder bezoek te weten dat Nederland bekend staat om zijn hoge kwaliteit van voedselproductie op industriële schaal. Voor China is dit een belangrijk onderwerp, gegeven de bevolkingsomvang, terwijl de voedselproductie nog veelal op de schaal van kleine boerenbedrijven plaatsvindt. Hij zou graag nader kennis willen maken met de relevante kennisinstituten en inspectiediensten in Nederland om te leren van de Nederlandse

werkwijze, in het bijzonder op het gebied van zuivel en de productie van melkpoeder. Ik heb aangegeven dat we graag aan zijn verzoek willen voldoen om in Nederland een kennismakingsbezoek te organiseren op het terrein van voedselveiligheid waaronder ook de zuivelproductie. Afgesproken is dat de komende maanden overleg plaatsvindt voor het opstellen van een programma voor een dergelijk bezoek.

4. Gesprek Vice burgemeester Shanghai, Mevrouw Weng Tiehui

In Shanghai voerde ik besprekingen met vice burgemeester mevrouw Weng Tiehui. Zij zei de samenwerking tussen Nederland en Shanghai zeer te waarderen, en wees daarbij in het bijzonder op de stedenband met Rotterdam. Ze gaf aan partnerschappen te willen continueren en intensiveren met Nederlandse partners, ook in de gezondheidssector. Concreet bespraken wij de uitwisseling met de Veiligheidsregio Rotterdam en het Erasmus MC inzake behandeling van trauma bij rampen, de training van eerstelijns zorgpersoneel in het Minhang District en de samenwerking op het gebied van revalidatie in het Baoshan District.

5. Gesprek met de Directeur Generaal van Shengkang, de heer Chen JianPing in Shanghai.

Shengkang is in Shanghai de organisatie verantwoordelijk voor de publieke ziekenhuizen, zowel «hardware» (gebouwen, renovaties, financiering, aankoop medische apparatuur) als «software» (aanstelling van ziekenhuisleiding, training en opleiding, financiële administratie en auditing). Een gesprek met deze organisatie was van belang om het Nederlandse bedrijfsleven mogelijkheden te bieden op de Chinese markt en om de eerste contacten tussen de NVZ en deze ziekenhuis organisatie te leggen. Het gesprek verliep in een zeer open sfeer en de Directeur-Generaal en zijn plaatsvervanger de heer Chen Fang toonden veel interesse in het ontwerp, de bouw, de inrichting en (de training van) het management van Nederlandse ziekenhuizen. Geïnteresseerde bedrijven en kennisinstituten sloten zich aan bij het gesprek dat ik met Shengkang had.

Afgesproken is dat er in Shanghai een workshop zal worden georganiseerd met Nederlandse experts van het ministerie en betrokken experts van bedrijven, trainingsinstituten en de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen over het ontwerpen en de inrichting van ziekenhuizen, de training van zorgpersoneel en management en de medische technologie.

6. Gesprek met de vice gouverneur van de Sichuan Provincie, de heer Qumu Shiha en de Directeur Generaal van het Gezondheidsbureau de heer Shen Ji en de stad Chengdu

In Chengdu heb ik een gesprek gevoerd met de vicegouverneur van de provincie Sichuan in aanwezigheid van vertegenwoordigers van de gezondheidsautoriteiten en de belangrijkste ziekenhuizen van de provincie Sichuan en de stad Chengdu. De vicegouverneur maakte duidelijk de samenwerking op het gebied van Life Sciences and Health met Nederland te verwelkomen. Het Sichuan Health Bureau heeft aangegeven naar verwachting binnen een jaar met een delegatie naar Nederland te willen komen.

7. Werkbezoeken

Ik heb tijdens mijn reis bezoeken gebracht aan drie ziekenhuizen die volgens de Fudan University ranking tot de top 5 ziekenhuizen in China behoren, namelijk: het «Peking Union Medical Center» is (PUMC) te Beijing (nummer 1), het Ruijin ziekenhuis te Shanghai (nummer 4) en het

Huaxi (West-China) ziekenhuis te Chengdu (nummer 2). Daarnaast heb ik een bezoek gebracht aan het Gumei Wijkgezondheidscentrum in het Minhang District in Shanghai, waar ik een geavanceerd e-health systeem heb gezien dat in samenhang met het o.a. Terneuzen ziekenhuis tot stand is gekomen en waar patiënten elektronisch afspraken kunnen maken met een huisarts, toegang hebben tot hun eigen medische gegevens en diagnoses op afstand worden geverifieerd door gespecialiseerde ziekenhuizen. Ook geeft het systeem geaggregeerde informatie over de gezondheidstoestand van de bevolking.

8. Life Sciences & Health: «Sino- Dutch health care seminars».

In elk van de 3 bezochte steden is een Sino – Dutch health care seminar gehouden dat tot doel had een platform te bieden voor de Chinese en Nederlandse partijen om met elkaar kennis te maken en de samenwerking te stimuleren. De seminars zijn georganiseerd door de Chinese en Nederlandse overheid; in het geval van Beijing door de National Health and Family Planning Commission (NHFPC) en het aan ministerie gelieerde Health Human Resource Center en in Shanghai en Chengdu door respectievelijk het Health Bureau van Shanghai en de provincie Sichuan. Van Nederlandse kant lag de organisatie bij het netwerk van de Nederlandse ambassade in China en het Ministerie van VWS.

In de opzet van de seminars is gekozen voor een plenaire sessie waar vanuit Chinese en Nederlandse kant het beleid ten aanzien de uitdagingen in de gezondheidszorg zijn uiteengezet, waarbij vanuit Nederland ook de relatie met de topsector Life Sciences en Health is toegelicht. Bij de keuze van de thema's voor de parallelsessies van de seminars is uitgegaan van de wensen en mogelijkheden van de meereizende bedrijven en kennisinstellingen. De thema's van de parallelsessies waren: ziekenhuisontwerp, management en training van zorgpersoneel, e-health, revalidatie, cardiovasculair onderzoek en medische technologie. In Shanghai is het thema spoedeisende hulp en rampenbestrijding toegevoegd. De onderwerpen in de parallelsessies zijn belicht vanuit het perspectief van het Chinese en Nederlandse overheidsbeleid, van de kennisinstellingen en van de betrokken bedrijven. Daarbij hebben we gekozen voor bedrijven en kennisinstellingen die al enige ervaring hebben in China om zodoende voor Chinese partners ook de mogelijkheden van samenwerking beter voor het voetlicht te brengen. Een dergelijke gecombineerde opzet vanuit de drie invalshoeken overheid, kennisinstellingen en bedrijfsleven is in de economische topsector Life Sciences en Health essentieel. Vanuit Chinees perspectief gezien speelt de overheid een belangrijke rol zowel in beleid en regelgeving, financiering, toedeling van middelen en uitvoering en is het dus van extra belang een entree te bieden bij de Chinese overheid als partner voor de kennisinstellingen en bedrijven. De seminars werden druk bezocht, in elk van de steden door ongeveer 250 mensen. Door aansluitend op de seminars een netwerkreceptie en diner te organiseren konden partijen verder met elkaar praten.

9. Ondertekende samenwerkingsovereenkomsten

Gedurende de reis zijn tussen deelnemers aan de missie en Chinese partners de volgende overeenkomsten bereikt.

- Ondertekening van een memorandum of Understanding (MoU) tussen het IBMG (Instituut voor Beleid en Management) van de Erasmus Universiteit van Rotterdam en het HHRDC (Health and Human Resource Development Centre, geaffilieerd met de National Health and Family Planning Commission) in Beijing. Dit Memorandum of Understanding beoogt de opleiding en training van Chinees zorgpersoneel door IBMG en HHRDC te realiseren.

- Erasmus MC tekende een overeenkomst met Professor Yan Kang, decaan van de Sino-Dutch biomedical information and engineering School aan de North Eastern University te Shenyang. De samenwerking betreft de uitwisseling van studenten en personeel en het ontwikkelen van gezamenlijke onderzoeksprojecten.
- Nederlands Oogzorg Netwerk – Tianjin Medical University: feasibility-study «Improving Eye Care in Rural China by Dutch Equipped Mobile Eye Busses». Ondertekend hebben Prof Li Xiao Rong MD PhD, President, Tianjin Medical University Eye Center, vanuit China en de heer René Baljon MHM, Managing Director, Dutch Eye Care Network, uit Rotterdam. Er zal worden gestart met een haalbaarheidsstudie om door middel van mobiele oogbussen met name in de rurale gebieden in China de oogzorg te verbeteren.
- Het oogziekenhuis Rotterdam is penvoerder van de World Association of Eye Hospitals. Tijdens de reis in China zijn contacten gelegd met 2 tot 3 Chinese ziekenhuizen die zich mogelijk kunnen gaan aansluiten bij de «World Association of Eye Hospitals».
- Het Nederlandse biotech bedrijf Polyganics tekende in Shanghai een MoU met het Chinese bedrijf Polycare uit Beijing. Polycare en Polyganics gaan samenwerken in het ontwikkelen van de Chinese markt voor biologisch afbreekbare medische hulpmiddelen.
- Avans+ (de heer Coen Toebosch, directeur) en het revalidatieziekenhuis van Sichuan (de heer Ming Shao, president van het ziekenhuis) hebben een contract gesloten voor de training van revalidatiepersoneel. De directeur van dit ziekenhuis zal op korte termijn naar Nederland komen om de samenwerking met verschillende partijen op het gebied van revalidatie verder vorm te geven.
- De vice burgemeester van Shanghai, Mevrouw Weng Tiehui, heeft mij toegezegd dat het Memorandum of Understanding voor de samenwerking tussen het Shanghai Boashan District en de betrokken Nederlandse partijen op het gebied van revalidatie later dit jaar getekend zal kunnen worden. Shanghai is voornemens een nieuw revalidatieziekenhuis te realiseren dat voldoet aan internationale standaarden.
- Tevens is net na deze reis bekend geworden dat de Wereldbank en het Chinese Center for Project Management and Supervision van de NHFPC het contract voor de externe evaluatie van het «Health XI programma» hebben gegund aan het Instituut voor Management en Beleid (IBMG) van de Erasmus Universiteit. «Health XI» is een programma gericht op hervorming van de rurale gezondheidszorg in acht provincies (40 counties) met een Wereldbanklening van 50 miljoen USD.
- Een aantal bedrijven van deze missie hebben, onder voorzitterschap van Thijs Teeling (voorzitter van de Task Force health Care) bij AgentschapNL een Partners for International Business Programma (PIB) aangevraagd. Deze reis heeft opgeleverd dat er meer deelnemende bedrijven en kennisinstellingen zullen gaan meedoen met deze PIB en dat na deze missie de partners een concreet actieplan voor de komende jaren gaan opstellen en uitvoeren.

10. Programma van het werkbezoek

Zondag 8 september, Beijing

- Startbijeenkomst met de delegatie van bedrijven en kennisinstellingen.

Maandag 9 september, Beijing

- Bijeenkomst met Minister Li Bin van de Nationale Gezondheids- en Gezinsplanningscommissie
- Sino Dutch seminar on Healthcare
- Netwerkdiner

Dinsdag 10 september, Beijing

- Bijeenkomst met Minister Zhang Yong van de Chinese Voedsel en Medicijnen Autoriteit (CFDA).
- Bezoek aan «Peking Union Medical Center» ziekenhuis (PUMC).

Woensdag 11 september, Shanghai

- Bezoek aan het Ruijin ziekenhuis
- Bezoek aan vice burgemeester mevrouw Weng Tiehui van Shanghai
- Bezoek aan Gumei Gezondheidszorgcentrum in het Minhang District
- Gesprek met plaatsvervangend Directeur Generaal dr Huang FengPing van de Shanghai Gezondheid en gezinsplanningscommissie
- Netwerkdiner
- Debriefing met bedrijven

Donderdag 12 september, Shanghai en Chengdu

- Sino Dutch seminar on Healthcare
- Bijeenkomst met Directeur generaal Chen Jianping van Shengkang
- Overleg met de delegatieleider van de handelsmissie van de provincie Limburg, de heer Maxime Verhagen, en de heer Onno Hoes, burgemeester van Maastricht.

Vrijdag 13 september, Chengdu

- Bezoek aan het Huaxi ziekenhuis
- Bijeenkomst met de vicegouverneur van de Provincie Sichuan en de Secretaris-Generaal van de stad Chengdu
- Sino Dutch seminar on Healthcare
- Netwerkdiner
- Evaluatie van de missie met de bedrijven en kennisinstellingen